גליון היכל הקודש

וועכענטליכע גליון אריסגעגעבן דורך
מוסדות היכל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
נחייסדה ע"י כ"ק מרן מוהרא"ש זי"ע

שביעי של פסח, שנת תשפ"ה לפ"ק — שנה 14, גליון 29 (697)

זמנים (NYC)

הדלקת הנרות.....7:20
מוצאי יו"ט.....8:53

שיעורים כסדרן

שביעי של פסח

נ"ך.....ישעי' מ"ו-מ"ז
בבלי.....מכות י"א
ירושלמי.....יבמות י"ז
תוספתא.....גיטין א'
רמב"ם.....נזקי ממון ד'

מָשִׁיחַ'ס סְעוּדָה

די סְעוּדָה פוּן אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח וֶוערט אָנְגֶערופֶן "מָשִׁיחַ'ס סְעוּדָה", אוּן אוֹיךְ "בַּעַל שֵׁם טוֹב'ס סְעוּדָה", דָאס אִיז צוּלִיב דֶער נֵס וָואס אִיז גֶעשֶׁען צוּם הֵיילִיגֶן בַּעַל שֵׁם טוֹב אִין דֶעם טָאג, וֶוען עֶר הָאט גֶעוָואלְט פָארְן אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זִיךְ צוּ טְרֶעפֶן מִיטֶן אוֹר הַחַיִּים הַקָדוֹש, אוּן דוּרְךְ דֶעם בְּרֶענְגֶען מָשִׁיחַ.

מֶען פִירט זִיךְ צוּ דֶערצֵיילֶן די מַעֲשֶׂה בֵּיי די סְעוּדָה אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, מִיר וֶוילֶן עֶס דָא אַרָאפּבְּרֶענְגֶען לוֹיט וִוי מוֹהַרָא"ש הָאט דָאס דֶערצֵיילְט, לוֹיט וִוי עֶר הָאט גֶעהַאט מְקוּבָּל די מַעֲשֶׂה פוּן די פְּרִיעֶרְדִיגֶע דוֹרוֹת.

מֶעזֶעבִּיזְש

עֶס אִיז בַּאקַאנְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע הָאט זִיךְ בַּאזֶעצְט אִין דֶעם קְלֵיינֶעם שְׁטֶעטְל "מֶעזֶעבִּיזְש", דָאס אִיז אַ טַאקֶע אַ קְלֵיינֶע שְׁטֶעטְל אִין אוּקְרַיינֶע אָבֶּער פוּן דֶעם קְלֵיינֶעם שְׁטֶעטְל אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אַזַא לֶעבְטִיגְקֵייט וָואס הָאט בַּאלָאכְטְן די גַאנְצֶע וֶועלְט.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אוֹיסְגֶעלֶערְנְט פַאר יֶעדְן אֵיינֶעם אֵיין זַאךְ, אַז אַלֶעס אִיז אֵיבֶּערְשְׁטֶער, אוּן וָואס מֶען דַארְף זָאל מֶען נָאר בֶּעטְן פוּנֶעם אֵיבֶּערְשְׁטְן, אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען וָואס מֶען הָאט אִיז נָאר וִוי לַאנְג מֶען רֶעדְט זִיךְ אַיין אַז מֶען קֶען זִיךְ אַלֵיין אַן עֵצָה גֶעבֶּן אָן דֶעם אֵיבֶּערְשְׁטְן.

וִוי נָאר אַ אִיד לֶערְנְט זִיךְ אָבֶּער אוֹיס אוּן גֶעדֶענְקְט אַז אַלֶעס פִירְט נָאר דֶער אֵיבֶּערְשְׁטֶער הָאט עֶר אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבֶּן, וֶוייל עֶר אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, וָואס עֶר דַארְף בֶּעט עֶר פוּנֶעם אֵיבֶּערְשְׁטְן.

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז עֶס הָאבֶּן גְלַייךְ אָנְגֶעהוֹיבֶּן צוּ קוּמֶען אַסַאךְ אִידְן צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב, יֶעדֶער וִויל הֶערְן פוּנֶעם אֵיבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶס פְּלֶעגְן קוּמֶען אַלֶע סָארְט מֶענְטְשְׁן סֵיי פָּשׁוּטֶע אִידְן שׁוּסְטֶערְס אוּן שְׁנַיידֶערְס, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים אוּן חָשׁוּבֶע אִידְן, יֶעדֶער אִיז זִיךְ גֶעקוּמֶען מִיט זַיין פֶּעקֶל צָרוֹת צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב אוּן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט יֶעדְן אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קֵיין אַנְדֶערֶע עֵצָה נָאר צוּ גֵיין צוּם אֵיבֶּערְשְׁטְן, זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן די גַאנְצֶע הַארְץ מִיט אַלֶע צָרוֹת נָאר פַארְן אֵיבֶּערְשְׁטְן אוּן דֶער אֵיבֶּערְשְׁטֶער הֶערְט יֶעדְן אוֹיס אוּן עֶר הֶעלְפְט יֶעדְן.

דֶער עוֹלָם הָאט אָנְגֶעהוֹיבֶּן צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵיבֶּערְשְׁטְן אוּן מֶען אִיז גֶעהָאלְפְן גֶעוָוארְן, אוּן אַזוֹי הָאט מֶען גֶעזֶען אַסַאךְ גְרוֹיסֶע וואונְדֶערְלִיכֶע מוֹפְתִים, אוּן דֶער קְלֵיין שְׁטֶעטְל "מֶעזֶעבִּיזְש" גֶעוָוארְן וִוי אַ מַאגְנֶעט וָואס הָאט גֶעצוֹיגְן צוּ זִיךְ אַסַאךְ אִידִישֶׁע קִינְדֶער.

די מִתְנַגְדִים

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז פוּן די אַנְדֶערֶע זַייט הָאט נִישְׁט גֶעפֶעלְט קֵיין מִתְנַגְדִים וָואס הָאבֶּן גֶעקְרִיגְט אוֹיפְ'ן הֵיילִיגֶן בַּעַל שֵׁם טוֹב, אַזוֹי וִוי אֵייבִּיג וֶוען אַ צַדִיק לֶערְנְט אוֹיס גוּטֶע זַאכְן פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער זֶענֶען אַלֶעמָאל דָא מֶענְטְשְׁן וָואס קְרִיגְן אוֹיף אִים, אַזוֹי וִוי מִיר טְרֶעפְן שׁוֹין בֵּיי אַבְרָהָם אָבִינוּ וָואס אִיז גֶעוֶוען דֶער עֶרְשְׁטֶער אוֹיסְצוּלֶערְנֶען פַאר די גַאנְצֶע וֶועלְט אַז עֶס אִיז דָא אַ בַּאשֶׁעפֶער וָואס פִירְט די וֶועלְט, הָאט עֶר אוֹיךְ גֶעהַאט מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבֶּן גֶעקְרִיגְט אוֹיף אִים, וֶוען אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעגְרָאבֶּן קְוֶוועלֶער וַואסֶער זֶענֶען גֶעקוּמֶען די פְּלִישְׁתִּים אוּן עֶס פַארְשְׁטָאפְּט, וָואס דָאס מֵיינְט אַז אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעמַאכְט קְוֶוועלֶער פוּן אֶמוּנָה אוֹיסְצוּלֶערְנֶען פַאר יֶעדְן אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵיבֶּערְשְׁטֶער, זֶענֶען גֶעקוּמֶען די פְּלִישְׁתִּים, די לֵיצִים, אוּן אָנְגֶעהוֹיבֶּן מַאכְן לֵיצָנוּת פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ, אוּן זַייט דֶעמָאלְט חַזְרִ'ט זִיךְ דָאס אִיבֶּער בֵּיי יֶעדְן צַדִיק, אַלְץ זֶענֶען דָא מֶענְטְשְׁן וָואס קְרִיגְן אוֹיף זֵיי.

די וֶועגְן פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע וֶערְן פַארְשְׁפְּרֶייט אוֹיף די וֶועלְט

אָבֶּער לְמַעֲשֶׂה הָאבֶּן די וֶועגְן פוּנֶעם הֵיילִיגֶן בַּעַל שֵׁם טוֹב אָנְגֶעהוֹיבֶּן אַרַיינְצוּגֵיין אִין די וֶועלְט, כָּאטֶש וָואס אִין אָנְהוֹיבּ זֶענֶען גֶעוֶוען גֶעוֶוועסֶע צַדִיקִים וָואס הָאבֶּן אוֹיךְ גֶעקְרִיגְט אוֹיפְ'ן בַּעַל שֵׁם טוֹב, וִוי לְמָשָׁל דֶער הֵיילִיגֶער גְרָ"א זי"ע אוּן זַיינֶע תַּלְמִידִים, אָבֶּער זַייעֶר מַחֲלוֹקֶת אִיז גֶעוֶוען לְשֵׁם שָׁמַיִם, נִישְׁט וִוי נִידֶערִיגֶע מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבֶּן גֶעקְרִיגְט סְתַם צוּ טְשֶׁעפֶּען, די צַדִיקִים הָאבֶּן גֶעקְרִיגְט אוֹיפְ'ן בַּעַל שֵׁם טוֹב וֶוייל זֵיי הָאבֶּן גֶעהַאלְטְן אַז דָאס אִיז אַ נַייעֶ וֶוועג, מֶען גֵייט אַוֶועק פוּן די מְסוֹרָה אוּן מֶען טְרֶעפְט זִיךְ אוֹיס נַייעֶ גְרִינְגֶע וֶוועגְן, צוּ דִינֶען דֶעם אֵיבֶּערְשְׁטְן.

אַסאַך עֶרְלִיכֶע אִידן זֶענען גֶעקומֶען צום בַּעַל שֵׁם טוֹב זִיך צו טַעֲנֶה׳ן מִיט אים, און דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט יֶעדן גֶעזָאגט אַז זַיין אֵיינצִיגְסטֶע צִיל אִיז נָאר אוֹיסצוּלֶערנֶען פַאר אידישֶע קינְדֶער אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער און אַז וָואס מֶען דאַרף זָאל מֶען נָאר בֶּעטן פונֶעם אֵיבֶּערשְׁטן וויל נָאר עֶר קֶען הֶעלְפן.

מֶען דֶערצֵיילט אַז עֶס אִיז אַמָאל גֶעקומֶען צום הֵיילִיגן בַּעַל שֵׁם טוֹב אַ גְרוֹיסֶער גָאוֹן, און עֶר הָאט גֶע׳טַעֲנֶה׳ט צום בַּעַל שֵׁם טוֹב: "וֶוער הָאט אֵיך אוֹיסגֶעזָאגט דַיין נֵייעם וֶועג, מִיר הָאבן אַלֶעמָאל גֶעוואוּסט אַז מֶען טָאר נִישְׁט זוּכן קֵיין נֵייעֶ וֶועגן מֶען דאַרף נָאר נָאכגֵיין די מְסוֹרָה, ווי אַזוֹי קֶענט איר קומֶען מיט נֵייעֶ זַאכן וָואס מִיר הָאבן קֵיינמָאל נִישְׁט גֶעהֶערט?!"

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אים גֶעענְטפֶערט אַז עֶר הָאט נִישְׁט אוֹיסגֶעטְראָפן קֵיין שום נֵייעֶ זַאכן, עֶר אִיז נָאר גֶעקומֶען צוריק בְּרֶענגֶען די פָּשׁוּטֶע אֱמוּנָה וָואס אִיז פַארגֶעסן גֶעוָואָרן בְּמֶשֶׁךְ דֶעם שְׁוֶוערן גָלוּת, "אִיך בִּין נָאר גֶעקומֶען דֶערמַאנֶען פַאר אידישֶע קינְדֶער אַז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער פִירט די וֶועלט און אַלֶעס אִיז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער, אַלֶעס וָואס טוט זִיך אוֹיף דֶער וֶועלט הָאט דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער גֶעמַאכט צו דֶערמַאנֶען אידן אַז זֵיי זָאלן צוריק קומֶען צו אים, און אֲפִילוּ וֶוען דו הֶערסְט אַ טָמֵא׳נֶער גוֹי רֶעדן, אִיז דָאס אוֹיך עֶפֶּעס אַ שְׁלִיחוּת פונֶעם אֵיבֶּערשְׁטן, דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער הָאט דִיר מִיט דֶעם גֶעוָואלט עֶפֶּעס זָאגן".

וֶוען דֶער גָאוֹן הָאט גֶעהֶערט די וֶוערטֶער פונֶעם הֵיילִיגן בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז עֶר אוֹיפגֶעטַאנְצן פון זַיין פְּלַאץ און גֶעזָאגט: "חַס וְשָׁלוֹם! חַס וְשָׁלוֹם!" ווי אַזוֹי קֶענט איר זָאגן אַזַא זַאך, אַז אַ טָמֵא׳נֶער גוֹי אִיז אַ שָׁלִיחַ פונֶעם אֵיבֶּערשְׁטן?!

אִין יֶענֶע מִינוּט הָאט אַ גוֹי וָואס פַאררֶעכט קְלֵיינֶע צֶעבְּרָאכֶענֶע זַאכן אַרֵיינגֶעקְלַאפּט אוֹיפן טִיר פון בַּעַל שֵׁם טוֹב און גֶעפרֶעגט: "אֶפְשָׁר אִיז דָא עֶפֶּעס צו פַאררֶעכטן דָא?", דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אים גֶעענְטפֶערט מיט אַ שְׁמֵייכֶל "קֶענְסְט גֵיין, בַּיי מִיר אִיז בָּרוּךְ ה׳ אַלֶעס פַארָאכטן, עֶס אִיז גָארנִישְׁט דָא צו פַארָעכטן דָא", דֶער גוֹי אִיז אָבֶּער נִישְׁט גֶעוֶוען צופְרִידן, עֶר הָאט וַוייטֶער גֶעפרֶעגט: "אֶפְשָׁר אִיז דֶער טִישׁ אַבִּיסֶל צֶעבְּרָאכן און אוֹיך קֶען עֶס פַאררֶעכטן?", זָאגט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב: "נֵיין, דֶער טִישׁ אִיז בָּרוּךְ ה׳ זַייעֶר גוט, עֶס אִיז גָארנִישְׁט צֶעבְּרָאכן", דֶער גוֹי פְרֶעגט וַוייטֶער: "אֶפְשָׁר אִיז דֶער בֶּעט אַבִּיסֶל צֶעבְּרָאכן?", זָאגט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב: "נֵיין, דֶער בֶּעט אִיז בָּרוּךְ ה׳ אוֹיך זַייעֶר פֵיין", דֶער גוֹי לָאזט נִישְׁט אָפּ, עֶר פְרֶעגט וַוייטֶער: "אָבֶּער דָאך, קוק גוט אִיבֶּער, אֶפְשָׁר אִיז דָא עֶפֶּעס וָואס מֶען דאַרף דָא פַאררֶעכטן" דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב עֶנְטְפֶערט אים וַוייטֶער: "קֶענְסְט גֵיין, אִיך הָאב שׁוֹין אַלֶעס אִיבֶּערגֶעקוקט און אַלֶעס אִיז בָּרוּךְ ה׳ פַארָאכטן אוֹיפן בֶּעסְטן אוֹפן" דֶער גוֹי אִיז זִיך אַוֶועקגֶעגאַנגֶען פון דָארט מִיט עַגְמַת נֶפֶשׁ.

רוּפט זִיך אָן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב צו דֶעם גָאוֹן וָואס הָאט מִיטגֶעהַאלטן די גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה: "אִיך דַאנְק און אִיך לוֹיב דֶעם אֵיבֶּערשְׁטן וָואס הָאט מִיר צוגֶעשִׁיקט דֶעם גוֹי, עֶר אִיז דָאך מַיין מוּסָר סֵפֶר, עֶר אִיז מִיר גֶעקומֶען דֶערמַאנֶען אַז אִיך זָאל מִיר נָאכאַמָאל גוט אִיבֶּערטַראכטן אוֹיב אִיך בִּין גוט, אוֹיב אִיך פִיר זִיך אוֹיף ווי עֶס דַארף צו זַיין, און אִיך הָאב אים גֶעענְטפֶערט אַז בַּיי מִיר אִיז בָּרוּךְ ה׳ אַלֶעס פַארָאכטן, עֶר הָאט אָבֶּער נִישְׁט אָפּגֶעלָאזט, עֶר הָאט נָאר גֶעוָואלט אִיך זָאל גוט אִיבֶּערקוקן אוֹיב אַלֶעס אִיז טַאקֶע ווי עֶס דַארף צו זַיין, אָבֶּער בָּרוּךְ ה׳ אִיך בִּין אִינגַאנצן פַאררָאכטן, עֶס פֶעלט מִיר גָארנִישְׁט".

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אוֹיסגֶעפִירט און גֶעזָאגט צום גָאוֹן: "יֶעצְט זֶעט אִיר דָאך קְלָאר אַז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער קֶען שִׁיקן אַ גוֹי פַאר אַ שְׁלִיחַ מִיך צו דֶערמַאנֶען תְּשׁוּבָה צו טוּן!"

דו קֶענְסְט, נָאר דו ווילְסְט נִישְׁט

וֶוען דֶער גָאוֹן הָאט גֶעהֶערט די וֶוערטֶער פונֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז עֶר גֶעוָואָרן זַייעֶר בְּרוּגֶז און גֶעזָאגט: "אַלֶעס קֶען אִיך נָאך אָנְנֶעמֶען פון אַייך, דָאס וָואס אִיר זָאגט אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער, און קֵיין שום זַאך פַאסִירט נִישְׁט אוֹיף דֶער וֶועלְט אָן דֶעם אֵיבֶּערשְׁטן, דָאס וָואס אִיר זָאגט אָבֶּער אַז אֲפִילוּ אַ טָמֵא׳נֶער גוֹי קֶען זַיין אַ שְׁלִיחַ פונֶעם אֵיבֶּערשְׁטן, דָאס קֶען אִיך נִישְׁט אָנְנֶעמֶען!"

עֶנְטְפֶערט אים דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב: **"קֶענְסְט, קֶענְסְטו דָאס אָנְנֶעמֶען, נָאר דו ווילְסְט נִישְׁט; אוֹיב וֶועסְטו וֶועלן, וֶועסְטו קֶענְען!"**.

אוֹיפן וֶועג אַהֵיים שְׁטֶעלט אַ גוֹי אָפּ דֶעם וָואגן פונֶעם גָאוֹן און זָאגט וַויינֶענדִיג: "אֶפְשָׁר קֶענְט איר מִיר קומֶען הֶעלְפן, מַיין וָואגן מִיטן פֶערד הָאט זִיך אִיבֶּערגֶעדרֵייט, אַלֶע פְרוּכְט הָאבן זִיך אוֹיסגֶעגָאסן, בִּיטֶע קומְט מִיר הֶעלְפן צוריק אוֹיפצושְׁטֶעלן דֶעם וָואגן".

זָאגט אים דֶער גָאוֹן: "דו זֶעסְט נִישְׁט אַז אִיך בִּין אַן אַלְטֶער שְׁוַואכֶער מֶענְטש? אִיך קֶען דִיר נִישְׁט הֶעלְפן אוֹיפהֵייבן אַ פֶערד און וָואגן", דֶער גוֹי הָאט זִיך אוֹיפגֶערֶעגט און גֶעשְׁרִיגן: **"קֶענְען, קֶענְסְטו מִיך הֶעלְפן, נָאר דו ווילְסְט נִישְׁט הֶעלְפן!"**, וֶוען דֶער גָאוֹן הָאט גֶעהֶערט די וֶוערטֶער הָאט עֶר גֶעטְרַאכט צו זִיך, "די זֶעלבֶּע וֶוערטֶער הָאב אִיך דָאך גֶעהֶערט פונֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב אַפָּאר מִינוּט צוריק, יֶעצְט הֶער אִיך דָאך מַמָּשׁ אַ שְׁלִיחוּת פון הִימֶל דורְך אַ גוֹי', עֶר אִיז גֶעוָואָרן זַייעֶר אִיבֶּערגֶענוּמֶען, עֶר הָאט בַּאשְׁלָאסן אַז עֶר וֶועט וַוארטן ביז עֶס קומְט נָאך אַ וָואגן וָואס וֶועט הֶעלְפן דֶעם גוֹי, און נָאכדֶעם וֶועט עֶר גְלַייך צוריק פָארן צום בַּעַל שֵׁם טוֹב, וֶוייל יֶעצְט הָאט אים דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער גֶעזָאגט דורְך דֶעם גוֹי אַז עֶר קֶען יָא נָאר עֶר וִויל נִישְׁט, מְמֵילָא קֶען עֶר יָא גְלַייבן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער.

עֶר אִיז צוריקגֶעפָארן צום בַּעַל שֵׁם טוֹב, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט שׁוֹין גֶעוַוארט אוֹיף אים אִינדְרוֹיסן, און אים גֶעזָאגט מִיט אַ שְׁמֵייכֶל: "בִּיזְט שׁוֹין מִן הַסְּתָם אוֹיך גֶעוואוֹיר גֶעוָואָרן וָואס אַסאַך אַנדֶערֶע הָאבן זִיך שׁוֹין אוֹיסגֶעלֶערנט אַז אַלֶעס פִירט נָאר דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער". דֶער גָאוֹן אִיז שׁוֹין דָארט גֶעבְּלִיבן לֶערנֶען בַּיים הֵיילִיגן בַּעַל שֵׁם טוֹב און אִיז גֶעוָואָרן פון זַיינֶע גְרוֹיסֶע תַּלְמִידִים, און שְׁפֶּעטֶער אוֹיך אוֹיסגֶעלֶערנט פַאר זַיינֶע תַּלְמִידִים אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער.

דִּי נְסִיעָה קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

דֶער הֵייליגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעזָען דָארְט וואו עֶר הָאט גֶעזָען און עֶר הָאט פַארְשְׁטַאנֶען דִּי גְרוֹיסְקֵייט פוּנֶעם הֵייליגֶן צַדִּיק דֶער אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ, וָואס אִיז גֶעוֶועזָן זֵייעֶר גְרוֹיס, עֶר הָאט גֶעהֶערְט יֶעדֶע נַאכְט תּוֹרָה פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטֶן אַלֵּיין, עֶס פְלֶעגֶן קוּמֶען צוּ אִים אַסַאדְ נְשָׁמוֹת און עֶר הָאט גֶעהַאט אַ קְלָארֶע רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶערֶעדְט זֵייעֶר גְרוֹיס פוּן אִים, עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז זַיין נְשָׁמָה אִיז פוּן דִּי רוּחַ דְאַצִּילוּת פוּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ און עֶר, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אַלֵּיין, קוּמְט פוּן דִּי נֶפֶשׁ דְאַצִּילוּת פוּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ, דֶערְפַאר הָאט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זֵייעֶר שְׁטַארְק גֶעוָואלְט אִים טְרֶעפְּן, וַייל אַזוֹי וֶועלְן זֵיי צוּזַאמֶען קֶענֶען אוֹיף אַראפּ בְּרֶענְגֶן דִּי נְשָׁמָה דְאַצִּילוּת פוּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ און אַזוֹי אוֹיךְ דִּי חַיָּה און יְחִידָה דְאַצִּילוּת, און אַזוֹי וֶועט מָשִׁיחַ קוּמֶען און עֶס וֶועט זַיין דִּי גְאוּלָה. דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט בַּאשְׁלָאסְן אַז עֶר מוּז פָארְן קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִים צוּ טְרֶעפְּן.

דֶער הֵייליגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב פְלֶעגְט זָאגְן: "וֶוען אִיךְ קוּם אָן עֶרגֶעץ אוֹיבְן אִין הִימֶל, טְרֶעף אִיךְ שׁוֹין דָּארְט דֶעם סְפַרְדִּי" מֵיינֶענְדִיג מִיט דֶעם, דֶעם הֵייליגֶן אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ.

דֶער הֵייליגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעשִׁיקְט אַ בְּרִיוו צוּ זַיין שְׁוָואגֶער ר' גֶרְשׁוֹן קִיטֶעוֶועער זי"ע, וָואס הָאט גֶעוואוינְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אַז עֶר זָאל פְרֶעגְן דֶעם אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ אוֹיב עֶר זָאל פָארְן אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דֶער אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ הָאט צוּרִיקְגֶעשְׁרִיבֶּן אַז עֶס לוֹינְט נִישְׁט אַז עֶר זָאל קוּמֶען, וַייל עֶס קֶען זַיין אַ סַכָּנָה, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אָבֶּער נִישְׁט גֶעוָואלְט וַארְטֶן ביז דֶער בְּרִיוו קוּמְט צוּרִיק, נָאר עֶר הָאט זִיךְ גְלַייךְ אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אוֹיפְן וֶועג, און וֶוען דֶער בְּרִיוו אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אִיז שׁוֹין דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב גֶעוֶועזָן אִינְמִיטְן וֶועג.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אָפְּגֶעמַאכְט אַז עֶר מוּז זַיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פַאר יֶעדֶע פְרַייז, עֶר הָאט מִיטְגֶענוּמֶען מִיט זִיךְ זַיין טָאכְטֶער אָדֶל מִיט זַיין סוֹפֵר רַבִּי צְבִי ז"ל און זֵיי הָאבְן אָנְגֶעהוֹיבְן פָארְן פוּן שְׁטָאט צוּ שְׁטָאט פוּן דָּארְף צוּ דָּארְף בִּיז זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דִּי שְׁטָאט אָדֶעס, וָואס דָּארְט אִיז גֶעוֶועזָן דֶער בָּארְטֶן פוּנֶעם שְׁוַוארְצֶן יַם, פוּן דָּארְט הָאבְן זֵיי גֶענוּמֶען אַ שִׁיף קֵיין טֶערְקֵיי און זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דִּי שְׁטָאט אִינְסְטַאנְבּוּל מַמָּשׁ פַאר פֶּסַח.

דָּארְט אִין אִינְסְטַאנְבּוּל אִיז גֶעוֶועזָן אַן הַכְנָסַת אוֹרְחִים, אַ גְרוֹיסָע הוֹיז פוּן צְוַוויי שְׁטָאקֶן, דִּי אוּנְטֶערְשְׁטֶע שְׁטָאק אִיז גֶעוֶועזָן אוּמְזִיסְט פַאר אָרִימֶעלַייט און אָרְחֵי פָרְחֵי וָואס זֶענֶען דָּארְט אֵיינְגֶעשְׁטַאנֶען, און אִין דִּי אוֹיבֶּערְשְׁטֶע שְׁטָאק זֶענֶען אֵיינְגֶעשְׁטַאנֶען דִּי חֶשׁוּבֶּע אִידֶן מִיט עֲשִׁירִים.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז דָּארְט אָנְגֶעקוּמֶען פְלוּצְלִינְג מִיט זַיין טָאכְטֶער און מִיט זַיין תַּלְמִוד דֶער סוֹפֵר, קֵיינֶער הָאט זֵיי נִישְׁט גֶעקֶענְט, און אוֹיךְ הָאבְן זֵיי נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין שׁוּם גֶעלְט מִיט זִיךְ, וַייל זֵיי הָאבְן זִיךְ זֵייעֶר גֶעיָאגְט אַרוֹיסְצוּפָארְן און זֵיי הָאבְן גָארְנִישְׁט מִיטְגֶענוּמֶען, זֵיי הָאבְן זִיךְ פַארְלָאזְט אוֹיפְ'ן אֵיבֶּערְשְׁטֶן, זֵיי וֶועלְן שׁוֹין בֶּעטֶן דֶעם אֵיבֶּערְשְׁטֶן וֶועלְן זֵיי וֶועלְן עֶפֶּעס דַארְפְן, און דֶערְפַאר הָאט מֶען זֵיי פְלַאצִירְט אִין דִּי אוּנְטֶערְשְׁטֶע שְׁטָאק מִיט דִּי אָרִימֶעלַייט.

דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גָארְנִישְׁט אִינְטֶערֶעסִירְט, עֶר הָאט גֶעוואוּסְט אַז אַלֶּעס אִיז דֶער אֵיבֶּערְשְׁטֶער, עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵיבֶּערְשְׁטֶן אַז עֶר זָאל הָאבְן אוֹיף פֶּסַח צוּ מַאכְן, עֶר הָאט גֶעגְלַייבְט אַז דֶער אֵיבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אִים זִיכֶּער הֶעלְפְן, עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ לֶערְנֶען און דַאוֶוענֶען, אָבֶּער פַאר דִּי טָאכְטֶער דִּי צַדִּיקֶת אָדֶל הָאט דָאס זֵייעֶר גֶעשְׁטֶערְט, וַייל זֵיי הָאבְן נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין אֵיין פְרוּטָה צוּ קוֹיפְן זַאכְן פַאר פֶּסַח, אֲפִילוּ נִישְׁט קֵיין פְרִישֶׁע וֶועש לְכָבוֹד יוֹם טוֹב.

עֶס אִיז שׁוֹין אָנְגֶעקוּמֶען אַ טָאג פַאר פֶּסַח, דִּי צַדִּיקֶת אָדֶל הָאט גֶענוּמֶען דִּי אֵיין הֶעמְד פוּן אִיר טַאטְן און אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּם יַם עֶס אוֹיסְצוּאוַואשְׁן, אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זָאל כָּאטֵשׁ הָאבְן אַ פְרִישֶׁע הֶעמְד אוֹיף יוֹם טוֹב, זִי אִיז גֶעזֶעסְן בַּיים יַם און גֶעוַואשְׁן דֶעם הֶעמְד, און אִין דִּי זֶעלְבֶּע צַייט גֶעוַוייְנְט צוּם אֵיבֶּערְשְׁטֶן אַז זֵיי זָאלְן הָאבְן עֶפֶּעס אוֹיף פֶּסַח, אִינְצְוִוישְׁן אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אַ גְרוֹיסָע וִוינְט און אַרוֹיסְגֶעבְלָאזְן דִּי הֶעמְד פוּן אִיר הֶענְט, אַזוֹי אַז אֲפִילוּ אַ הֶעמְד הָאט זִי שׁוֹין אוֹיךְ נִישְׁט גֶעהַאט פַאר אִיר טַאטְן, זִי הָאט אָנְגֶעהוֹיבְן זֵייעֶר וַוויינֶען און זִיךְ בֶּעטְן בַּיים אֵיבֶּערְשְׁטֶן: **"הֵייליגֶער בַּאשֶׁעפֶער, מִיר זֶענֶען דָּא אִין אַ פְרֶעמְדֶע לַאנְד, מָארְגֶן אִיז שׁוֹין פֶּסַח און מִיר הָאבְן נָאכְנִישְׁט קֵיין מַצּוֹת און וַיין און אַנְדֶערֶע זַאכְן אוֹיף יוֹם טוֹב, און יֶעצְט הָאב אִיךְ שׁוֹין פַארְלוֹירְן דִּי לֶעצְטֶע הֶעמְד אוֹיךְ, בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר!"**

אַזוֹי רֶעדְנְדִיג צוּם אֵיבֶּערְשְׁטֶן אִיז דוּרְכְגֶעפָארְן אַ וָואגְן מִיט אַ פָאר־פָאלְק, אַ מַאן און אַ וַייב, און זֵיי זֶעצֶן וִוי אַ פְרוֹי

~ שִׁידוּכִים, שָׁלוֹם בַּיִת, און פַּרְנָסָה ~

חַז"ל זָאגְן (סוֹטָה ב.) קָשֶׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף, און אוֹיךְ (פְּסָחִים קיח.) קָשֶׁה פַּרְנָסָתוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף, אַ שִׁידוּךְ און פַּרְנָסָה זֶענֶען אַזוֹי שְׁוֶוער וִוי קְרִיעַת יַם סוּף.

אִין דֶעם טָאג שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, הָאט דָאךְ דֶער אֵיבֶּערְשְׁטֶער גֶעשְׁפָּאלְטְן דֶעם יַם פַאר דִּי אִידִישֶׁע קִינְדֶער, קוּמְט אוֹיס אַז אִין דֶעם טָאג אִיז זֵייעֶר מְסוּגָל צוּ בֶּעטְן פַאר דִּי זַאכְן וָואס זֶענֶען אַזוֹי שְׁוֶוער וִוי קְרִיעַת יַם סוּף, וַייל אִין דֶעם טָאג אִיז דָאס דָאךְ גֶעוָוארְן גְרִינְג.

דֶערְפַאר דַארְף אַ בָּחוּר אוֹיסְנִיצְן דֶעם טָאג צוּ מִתְפַּלֵּל זַיין פַאר אַ גוּטֶע שִׁידוּךְ, און וֶוער עֶס הָאט שׁוֹין זוֹכֶה גֶעוֶועזָן חֲתוּנָה צוּ הָאבְן דַארְף מִתְפַּלֵּל זַיין פַאר שָׁלוֹם בַּיִת, און אַזוֹי אוֹיךְ פַאר פַּרְנָסָה בְּרֶיוַח.

דִּי תְּפִלּוֹת וָואס מֶען בֶּעט אִין דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, אִיז זֵייעֶר שְׁטַארְק מְסוּגָל צוּ פוֹעֶל'ן אַלֶּעם גוּטְס בַּיים אֵיבֶּערְשְׁטֶן.

(שִׂיחוֹת מוֹהַרְא"ש חֵלֶק ט"ז עֶרֶךְ שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח)

זיצט און ווײַנט, האָבן זײַ אָפּגעשטעלט דעם וואָגן און איר געפרעגט: "ווער ביזטו? און פאַרוואָס ווײַנסטו?", האָט זי געענטפערט אַז זי איז אַ טאָכטער פונעם באַעל שם טוב, און זײַ קענען נישט קײַנעם דאָ און זײַ האָבן גאָרנישט אויף פּסח, און זי זיצט דאָ און זי בעט דעם אײַבערשטן אַז ער זאָל זײַ העלפן.

די פאָר־פאָלק זענען געוואָרן זייער פרײַליך ווען זײַ האָבן געהערט אַז זי איז אַ טאָכטער פון באַעל שם טוב און זײַ האָבן איר אַרויף גערופן אויפ׳ן וואָגן, זי איז אַרויף געגאַנגען, און זײַ האָבן איר געזאָגט אַז זי דאַרף זיך גאָרנישט זאָרגן, "דער אײַבערשטער האָט אויסגעהערט דײַן תּפלה, מיר האָבן צוגעגרײַט אַלע גוטע זאַכן פאַר יום טוב, עסן און טרינקען און נײַע ווערעש און וואָס דו ווילסט, איר וועט האָבן אַ פרײַליכן יום טוב", זײַ האָבן איר אַרויפגעבראַכט צו די אויבערשטע שטאָק פון די הכנסת אורחים, זײַ האָבן איר געהאָלפן אַרויפשלעפּן אַלע זײַערע זאַכן צו די אויבערשטע שטאָק צו זײַער שטוב, און זײַ האָבן צוגעגרײַט אַ הערליכע סדר טיש ווי עס פּאַסט פאַר אַ קענינ.

דער באַעל שם טוב מאַכט מופתים

ווער איז געווען די פאָר־פאָלק? אין די צײַט ווען דער באַעל שם טוב איז געווען אין די שטאָט מעזעביזש און ער האָט אויסגעלערנט פאַר יעדן צו רעדן צום אײַבערשטן און צוביסלעך האָט עס אָנגעהויבן אַרײַנצוגיין אין די וועלט, מען האָט אָנגעהויבן שמועסן אַז דער באַעל שם טוב רעדט נאָר פונעם אײַבערשטן, יעדע צָרה וואָס מען קומט אים דערציילן זאָגט ער אַז מען זאָל נאָר בעטן דעם אײַבערשטן און דער אײַבערשטער העלפט, און מען זעט נאָר גרויסע ישועות בײַ אים, קראַנקע ווערן געזונט, אָרימעלײַט באַקומען געלט, מענטשן וואָס האָבן נישט קײַן קינדער ווערן געהאָלפן, און אַזוי ווײַטער.

אין די שטאָט בערלין, די הויפּט שטאָט פון דײַטשלאַנד, האָט געוואוינט אַ פאָר־פאָלק וואָס זענען געווען זײַער רײַך, זײַ האָבן געהאַט גרויסע פאַלאַצן און אַסאַך געלט, זײַ האָבן אָבער נישט געהאַט קײַן קינדער, זײַ האָבן נישט געוואוסט אַז די אײַנציגסטע עצה איז נאָר צו בעטן דעם אײַבערשטן, זײַ זענען אַרומגעלאָפן צו אַלע גרויסע דאָקטורים קײַנער האָט זײַ אָבער נישט געקענט העלפן, אַלע דאָקטורים האָבן זײַ געזאָגט אַז עס איז נישט מעגליך זײַ זאָלן האָבן קינדער, און זײַ זאָלן פאַרגעסן דערפון, דאָס האָט זײַ זייער געשטערט, זײַ זענען געווען זייער טרויעריג.

אײַנמאָל האָט צו זײַ אַרײַנגעקלאַפּט אַ איד נאָך צדקה, דער איד האָט געזען ווי די פאָר־פאָלק זענען זייער טרויעריג האָט ער זײַ געפרעגט: "פאַרוואָס זענט איר אַזוי טרויעריג? וואָס פעלט אײַך דען? איר האָט דאָך אַזויפיל געלט און אַזעלכע מעכטיגע פאַלאַצן?", האָבן זײַ געענטפערט: "וואָס האָבן מיר פון די גאַנצע געלט, אין די צײַט וואָס מיר האָבן נישט זוכה געווען צו האָבן קינדער, און עס איז בכלל נישט מעגליך אַז מיר זאָלן האָבן קינדער", האָט זײַ דער גבאי צדקה געזאָגט: "איר זאָלט וויסן אַז אין די שטעטעלע מעזעביזש אין אוקראַײַנע וואוינט אַ גרויסער צדיק וואָס איז נישט דאָ זײַנס גלײַכן אין די וועלט, ער הײסט רבי ישראל בעל שם טוב און ער מאַכט געוואַלדיגע מופתים, אַסאַך אידן זענען שוין געהאָלפן געוואָרן מיט קינדער בײַ אים, איך וואָלט אײַך געראָטן איר זאָלט אַרײַבערפאָרן צו אים און בעטן אַ ברכה, ער האָט זײַ שטאַרק צוגערעדט זײַ זאָלן פאָרן, ער האָט זײַ געזאָגט: "וואָס קענט איר דען פאַרלירן? כאַפּט אײַך אַרײַבער און איר וועט געהאָלפן ווערן!"

זײַ האָבן באַגענומען זײַנע ווערטער און זײַ האָבן באַשלאָסן צו פאָרן צום בעל שם טוב, אַזוי ווי עס איז שוין אָבער געווען נאָנט צו פּסח, האָבן זײַ זיך אײַנגעפּאַקט צו עסן פאַר אַ נאָנצע פּסח, מצות, ווײַן, פיש, און פלײש, און אַלעס גוטס, אַז אויב בלײַבן זײַ אינמיטן וועג אויף פּסח, זאָלן זײַ נישט דאַרפן צוקומען צו מענטשן, נאָר פאַרקערט, זײַ זאָלן נאָך קענען געבן פאַר אַנדערע, און אַזוי האָבן זײַ זיך אַרויסגעלאָזט אויפ׳ן וועג קײַן מעזעביזש.

נאָך אַ לאַנגע שוועריע רײַזע זענען זײַ אָנגעקומען קײַן מעזעביזש, זײַ האָבן זיך גלײַך נאָכגעפרעגט ווי דער באַעל שם טוב וואוינט, מען האָט זײַ אָבער געזאָגט אַז דער באַעל שם טוב איז די וואָך אַוועקגעפאָרן פון מעזעביזש אויפ׳ן וועג קײַן ארץ ישראל, און מען האָט זײַ געוויזן דער וועג וואו דער באַעל שם טוב איז געפאָרן, האָבן זײַ געטראַכט אַזוי ווי זײַ זענען שוין סײַ ווי געפאָרן אַזאַ לאַנגע וועג ביז דאָ צו באַקומען אַ ברכה פונעם באַעל שם טוב, ווען זײַ שוין ווײַטער נאָכפאָרן דעם באַעל שם טוב כדי אים צו כאַפּן און באַקומען פון אים אַ ברכה אויף קינדער.

זײַ האָבן אָנגעהויבן פאָרן פון דאָרף צו דאָרף און פון שטאָט צו שטאָט, וואו זײַ זענען אָבער נאָר אָנגעקומען האָט מען זײַ געזאָגט אַז דער באַעל שם טוב איז יעצט דאָ געווען און ער איז מאָמש יעצט אַוועקגעפאָרן, לויפט אים נאָך וועט איר אים אָפּשאָר נאָך כאַפּן. זענען זײַ אַזוי נאָכגעפאָרן דעם באַעל שם טוב אַ גאַנצן צײַט ביז זײַ זענען אָנגעקומען קײַן אָדעס צום ים, און דאָרט האָט מען זײַ געזאָגט אַז דער באַעל שם טוב איז יעצט אַרויסגעפאָרן מיט אַ שיף קײַן טערקײַ, זענען זײַ גלײַך אויף אַרויפגעגאַנגען אויף אַ שיף מיט אַלע זײַערע פעקלעך אויף פּסח, זײַ זענען געפאָרן קײַן טערקײַ, און זענען אָנגעקומען קײַן אינסטאַנבול, זײַ זענען גלײַך צוגעפאָרן צו די הכנסת אורחים און זײַ האָבן גענומען אַ שטוב אויף די אויבערשטע שטאָק ווי די עשירים שטײַען אײַן און האָבן זיך צוגעגרײַט אויף פּסח.

זײַ האָבן זיך אָנגעהויבן נאָכפרעגן וואו דער באַעל שם טוב איז, קײַנער האָט אָבער נישט געוואוסט ווער דאָס איז, זײַ זענען געגאַנגען צוישן די אָרימעלײַט און זיך נאָכגעפרעגט אויב אײַנער האָט געזען אַ אַשכּנזי׳שער חכם פון אויסלאַנד אָבער קײַנער האָט זײַ נישט געקענט העלפן. ווען עס איז אָנגעקומען ערב פּסח, זײַ זענען שוין גרײַט צום יום טוב, האָבן זײַ זיך אַרויסגעלאָזט אויף אַ שפּאַציר אין שטאָט, אָפּשאָר דאָך ווען זײַ געוואויר ווערן וואו דער באַעל שם טוב געפונט זיך, עס קען דאָך נישט זײַן אַז קײַנער ווײַסט נישט וואו ער איז, און אַזוי זענען זײַ אָנגעקומען צום באָרטן פון ים און דאָרט געטראָפן אַ פרוי ווײַנען, און זי דערציילט זײַ אַז זי איז אַ טאָכטער פון באַעל שם טוב, דערפאַר זענען זײַ געוואָרן זייער פרײַליך און האָבן איר דער באַעל שם טוב איז די וואָך אַוועקגעפאָרן פון מעזעביזש אויפ׳ן וועג קײַן ארץ ישראל, און מען האָט זײַ געוויזן דער וועג וואו דער באַעל שם טוב איז געפאָרן, האָבן זײַ געטראַכט אַזוי ווי זײַ זענען שוין סײַ ווי געפאָרן אַזאַ לאַנגע וועג ביז דאָ צו באַקומען אַ ברכה פונעם באַעל שם טוב, ווען זײַ שוין ווײַטער נאָכפאָרן דעם באַעל שם טוב כדי אים צו כאַפּן און באַקומען פון אים אַ ברכה אויף קינדער.

זײַ האָבן אָנגעהויבן פאָרן פון דאָרף צו דאָרף און פון שטאָט צו שטאָט, וואו זײַ זענען אָבער נאָר אָנגעקומען האָט מען זײַ געזאָגט אַז דער באַעל שם טוב איז יעצט דאָ געווען און ער איז מאָמש יעצט אַוועקגעפאָרן, לויפט אים נאָך וועט איר אים אָפּשאָר נאָך כאַפּן. זענען זײַ אַזוי נאָכגעפאָרן דעם באַעל שם טוב אַ גאַנצן צײַט ביז זײַ זענען אָנגעקומען קײַן אָדעס צום ים, און דאָרט האָט מען זײַ געזאָגט אַז דער באַעל שם טוב איז יעצט אַרויסגעפאָרן מיט אַ שיף קײַן טערקײַ, זענען זײַ גלײַך אויף אַרויפגעגאַנגען אויף אַ שיף מיט אַלע זײַערע פעקלעך אויף פּסח, זײַ זענען געפאָרן קײַן טערקײַ, און זענען אָנגעקומען קײַן אינסטאַנבול, זײַ זענען גלײַך צוגעפאָרן צו די הכנסת אורחים און זײַ האָבן גענומען אַ שטוב אויף די אויבערשטע שטאָק ווי די עשירים שטײַען אײַן און האָבן זיך צוגעגרײַט אויף פּסח.

זײַ האָבן זיך אָנגעהויבן נאָכפרעגן וואו דער באַעל שם טוב איז, קײַנער האָט אָבער נישט געוואוסט ווער דאָס איז, זײַ זענען געגאַנגען צוישן די אָרימעלײַט און זיך נאָכגעפרעגט אויב אײַנער האָט געזען אַשכּנזי׳שער חכם פון אויסלאַנד אָבער קײַנער האָט זײַ נישט געקענט העלפן. ווען עס איז אָנגעקומען ערב פּסח, זײַ זענען שוין גרײַט צום יום טוב, האָבן זײַ זיך אַרויסגעלאָזט אויף אַ שפּאַציר אין שטאָט, אָפּשאָר דאָך ווען זײַ געוואויר ווערן וואו דער באַעל שם טוב געפונט זיך, עס קען דאָך נישט זײַן אַז קײַנער ווײַסט נישט וואו ער איז, און אַזוי זענען זײַ אָנגעקומען צום באָרטן פון ים און דאָרט געטראָפן אַ פרוי ווײַנען, און זי דערציילט זײַ אַז זי איז אַ טאָכטער פון באַעל שם טוב, דערפאַר זענען זײַ געוואָרן זייער פרײַליך און האָבן איר

אַיינגעלאַדענט זי זָאל קומען צו זַיי אויף פֶּסַח מיט איר הייליגן טאַטן.

די סֵדֶר נאַכט אין אינסטאַנבול

אָדֶל, די טאַכטער פונעם בַּעַל שֵׁם טוֹב, אֲפִילוּ זי האָט געוויינט אַז זי האָט נישט אויף פֶּסַח, האָט זי אָבער געגלייבט אַז דער אייבערשטער וועט זיכער העלפן, זי האָט נאָר נישט געוואוסט ווי אַזוי, אָבער דער אייבערשטער האָט געהאָלפן אַז זי האָט געטראָפן די פאַר־פאָלק וואָס האָט זַיי אַריין גענומען אויף פֶּסַח.

דער בַּעַל שֵׁם טוֹב איז ווייטער געווען אין בית המדרש, ער האָט זיך בכלל נישט געזאָרגט, ער האָט געבעטן דעם אייבערשטן, און ער האָט געגלייבט אַז דער אייבערשטער וועט אים זיכער העלפן, ער איז געבליבן אין בית המדרש צו מנחה און דערנאָך צו מעריב.

נאָכ׳ן דאַוונען האָט שוין זַיין טאָכטער אים אָפּגעוואַרט אינדרויסן, און אים גלייך געפירט צו די אויבערשטע שטאָק אין די הכנסת אורחים וואו עס איז שוין געווען צוגעגרייט אַ הערליכע סדר טיש, און אַלע האָבן שוין געוואַרט אויפ׳ן בַּעַל שֵׁם טוֹב, דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט גאָרנישט געפרעגט נאָר ער האָט זיך גלייך געזעצט אויבן אָן און אָנגעהויבן פירן דעם סדר מיט גרויס פרייד, ער האָט געזאָגט די הגדה, און אויך געזאָגט אַסאָך תורה וואָס דאָס האָט גענומען אַ לאַנגע צייט.

ווען מען איז אָנגעקומען צו שלחן עורך, האָט דער בַּעַל שֵׁם טוֹב אָנגעהויבן עסן די סעודה מיט גרויס פרייד, און דעמאָלט האָט ער זיך אויסגעדרייט צו די פאַר־פאָלק און זַיי געזאָגט: ״איך וויס אַז איר זענט געקומען דאָ ווייל איר האָט נישט קיין קינדער, דערפאַר וואונטש איך אַיך אָן אַז אין דעם זכות וואָס איר האָט מיר צוגעשטעלט אויף יום טוב וועט איר געהאָלפן ווערן מיט אַ קינד!״

גלייך ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט אַרויסגעזאָגט די ווערטער איז ער געוואָרן וויים ווי די וואַנט, ער האָט אַראָפּגעלייגט זַיין קאָפּ פאַר אַ שטיק צייט ביז ער איז פּלוצלינג אויפגעשפּרינגען פון פלאַץ מיט פרייד און אויסגערופן: ״וועל איך דינען דעם אייבערשטן אָן עולם הבא!״, און ער האָט אָנגעהויבן טאַנצן מיט גרויס פרייד.

זַיין טאָכטער אָדֶל האָט שפּעטער געזאָגט די פשט דערפון, אַז אַזוי ווי די פאַר־פאָלק האָט נישט געקענט האָבן קיין קינדער, און ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט זַיי אָנגעוואונטשן אַז זַיי זָאלן האָבן אַ קינד האָט געמוזט געשען אַ גרויסע נס אַרויס פון דרך הטבע, דערפאַר האָט מען אויסגערופן אין הימל אַז דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט פאַרלוירן זַיין עולם הבא, ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט דאָס געהערט איז ער געוואָרן זייער דערשראָקן, ביז ער האָט אָפּגעמאַכט אַז ער וועט דינען דעם אייבערשטן אָן עולם הבא, און ער האָט אָנגעהויבן טאַנצן פאַר פרייד אַז ער גייט שוין יעצט דינען דעם אייבערשטן אָן עולם הבא, נאָר פאַרן אייבערשטן אַליין, פאַרשטייט זיך אָבער אַז אין דעם זכות האָט ער צוריק באַקומען זַיין גאַנצע עולם הבא און נאָך מער.

דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט געבענטשט ברכת המזון און ווייטער געפירט דעם סֵדֶר ביז מען איז אָנגעקומען צו הלל הגדול.

לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ

ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב איז אָנגעקומען צו דעם פסוק ״לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ״, האָט ער אָנגעהויבן איבערצו׳חזר׳ן דעם פסוק איין מאָל און נאָכאַמאָל מיט אַ ווייַנענדיגע קול, ער איז איבערגעגאַנגען דעם פסוק אָן אַ שיעור מאָל מיט אַ בעטענדיגע ווייַנענדיגע ניגון נאָכאַמאָל און נאָכאַמאָל אָן אַ שיעור, ביז צוביסלעך איז דער עושֶׂה אַיינגעשלאָפן און אויך זַיין וויב, נאָכדעם איז רבי צבי דער סופר אויך אַיינגעשלאָפן און נאָכדעם די צדיקת אָדֶל, דער בַּעַל שֵׁם טוֹב געבט אָבער נישט אויף, ער זינגט איבער דעם פסוק נאָכאַמאָל און נאָכאַמאָל אָן אַ שיעור מאָל.

דער סולטאַן פון טערקיי

דער סולטאַן, דאָס מיינט דער קעניג, פון טערקיי איז געווען זייער אַ גוטער קעניג, ער פלעגט זיך פירן אַז פון צייט צו צייט איז ער אַרויסגעגאַנגען פון זַיין פּאַלאַץ פאַרשטעלט ווי אַ פּשוט׳ער מענטש און ער האָט זיך אַרום געדרייט צווישן מענטשן און געזען וואָס עס פעלט פאַר זַיינע מענטשן, דערנאָך איז ער אַהיימגעגאַנגען און זַיי אַרויסגעהאָלפן, פאַר איינעם האָט ער געשיקט געלט, פאַר איינעם אַ דאָקטער, און אַזוי ווייטער, און קיינער האָט נישט געוואוסט פון וואו ער ווייסט וואָס עס פעלט פאַר יעדן.

ער האָט זיך אַזוי געפירט יאָרן לאַנג, ביז איינמאָל ווען ער איז אַזוי אַרום געגאַנגען פאַרשטעלטערהייט האָבן אים רויבערס געכאַפּט, זַיי האָבן נישט געוואוסט אַז ער איז דער קעניג, זַיי האָבן אים סתם אַזוי געכאַפּט און צוגענומען זַיין געלט, און דערנאָך האָבן זַיי אים געוואָלט הרג׳ענען.

דער קעניג האָט זיך געוואָנדן צו זַיי און געזאָגט: ״עס איז אַ שאָד אַז איר זָאלט מיר הרג׳ענען ווייל איר קענט מאַכן פון מיר אַסאָך געלט, איך בין אַ גרויסער מומחה אין מאַכן טעפּיכער (קאַרפּעטס), איך קען מאַכן זייער שיינע טעפּיכער, און די טעפּיכער קענט איר פאַרקויפן און פון דעם מאַכן אַסאָך געלט״, דער פּלאַן איז געפאָלן פאַר די רויבערס און זַיי האָבן אים געטראָגן צו זייער באַהעלטענישן און אים געבערענגט די זאַכן וואָס ער האָט געדאַרפט דערפאַר, און ער האָט אָנגעהויבן מאַכן טעפּיכער.

אינצווישן איז געוואָרן אַ גרויסע טומל אין שטאָט אַז דער קעניג איז פאַרלוירן, מען האָט אים אַרום געזוכט, מען האָט אים אָבער נישט געקענט טרעפן, ווי דער עֶרֶד וואָלט אים איינגעשלינגען.

ווען דער קעניג האָט געענדיגט מאַכן דעם ערשטן טעפּיך, האָט ער אונטערגעשריבן אין דער זייט די ערשטע אות פון זַיין נאָמען, ער האָט גערופן די רויבערס און זַיי געזאָגט: ״נעמט דעם טעפּיך און גייט צו דעם אידישן ווייַן סוחר און איר זָאלט עס אים פאַרקויפן נאָר פאַר גאָר טייער געלט, איר זָאלט נישט מסכים זַיין עס צו פאַרקויפן פאַר אַ בילליגערע פּרייז בשום אופן.

דער מענטש צו ווען דער קעניג האָט געשיקט איז געווען אַ איד וואָס האָט געהאַנדלט מיט ווייַן, ער פלעגט צושטעלן די ווייַן פאַרן קעניג׳ס פּאַלאַץ, און ער איז געווען זייער גוט מיט׳ן קעניג.

די רויבער זענען אַרויס מיט דעם טעפּיך, זַיי האָבן עס פּרובירט צו פאַרקויפן קודם אויף אַנדערע פּלעצער אָבער קיינער האָט עס נישט געוואָלט

אָפּקוֹיפן פאַר אַזאַ טייערע פּרייז, עס איז נישט ווערד געווען אַזוי פיל, ביז זיי זענען אָנגעקומען צו דעם ווײַן סוחר און האָבן אים אָנגעטראָגן צו קויפן דעם טעפּיך פאַר טייער געלט, דער סוחר האָט זיך זייער געוואונדערט פאַרוואָס זיי בעטן אַזוי סאַך געלט, ער האָט באַטראַכט דעם טעפּיך און באַמערקט ווי אין די זייט איז אונטערגעשריבן די ערשטע אות פונעם קענינג׳ס נאָמען, ער האָט שוין געהאַט געהערט אַז דער קענינג איז פאַרלוירן, איז אים איינגעפאַלן אפשר האָט דער טעפּיך עפּעס צו טון מיט דעם, ער האָט געזאָגט פאַר די רויבער: ״איך זע אַז דאָס איז זייער אַ גוטע טעפּיך און איך בין גרייט עס אָפּצוקויפן פאַר טייער געלט, און איך וויל אַז איר זאָלט מיר ברענגען נאָך אַסאַך פון די סאָרט טעפּיכער.

די רויבערס זענען צוריקגעגאַנגען צו זייער געפאַנגענעם, דער קענינג, און אים דערציילט אַז זיי האָבן מצליח געווען, דער ווײַן סוחר האָט עס אָפּגעקויפט פאַר טייער געלט און ער דאַרף נאָך פון די סאָרט, דער קענינג האָט זיך געפּרייסט און אָנגעהויבן מאַכן נאָך אַסאַך פון די טעפּיכער און יעדעס מאָל האָט ער אַרײַן געשריבן נאָך איין אות פון זײַן נאָמען.

עס איז נישט אַריבער אַ לאַנגע צייט און דער ווײַן סוחר האָט געכאַפּט וואָס דאָ גייט פאָר אַז דער קענינג איז געפאַנגען בײַ די מענטשן וואָס קומען אים פאַרקויפן די טעפּיכער, ער האָט עס שנעל איבערגעגעבן פאַר די פּאָליציי און זיי זענען שטילערהייט נאָכגעגאַנגען די רויבער ביז מען האָט געכאַפּט זייער באַהעלטענישן און דאָרט האָבן זיי געטראָפן דעם קענינג און אים באַפרײַט.

גלײַך נאָכדעם האָט דער קענינג געלאָזט רופן דעם ווײַן סוחר און זיך זייער שטאַרק באַדאַנקט פאַר אים פאַרן ראַטעווען זײַן לעבן, און אים געפרעגט: ״זאָג מיר וואָס איך קען דיר באַצאָלן פאַר די גרויסע טובה וואָס דו האָסט מיר געטון אַז דו האָסט געראַטעוועט מײַן לעבן?״

דער ווײַן סוחר האָט געענטפערט פאַרן קענינג: ״איך דאַרף נאָרנישט, איך האָב ברוך ה׳ פון אַלעם גוטן, איין טובה וויל איך נאָר בעטן פונעם קענינג אַז איך זאָל באַקומען אַ ״רשות־צעטל״ אַז ווען איך וויל זאָל איך קענען אַרײַנקומען אין קענינג׳ס פּאַלאַץ, איך וועל קיינמאָל נישט דאַרפן זיך איינמעלדן פון פאָראויס״.

דער קענינג האָט מסכים געווען און אים געגעבן אַ צעטל אַז ער און זײַנע קינדער ביז אַלע דורות קענען שטענדיג אַרײַנקומען אין פּאַלאַץ, אַפילו נאָכדעם וואָס דער קענינג וועט שטאַרבן, וועלן זיי אײַביג קענען אַרײַנקומען אינעם קענינג׳ס פּאַלאַץ, ווען זיי וויל בײַטאָג צי בײַנאַכט.

יאָרן זענען אַריבער, דער קענינג איז געשטאָרבן און זײַן זון האָט אים איבערגענומען, דער ווײַן סוחר איז אויך געשטאָרבן און זײַן זון האָט איבערגענומען די ווײַן געשעפט און אויך די רשות צעטל פונעם קענינג אַרײַנצוגיין ווען ער וויל אין קענינג׳ס פּאַלאַץ.

דער ניײַער קענינג האָט זיך שוין נישט געהאַלטן אַזוי נאָנט מיט דעם ניײַעם ווײַן סוחר אָבער די מאַמע פונעם קענינג האָט זיך יאָ נאָנט געהאַלטן מיט די משפּחה פונעם ווײַן סוחר וואָס האָט געראַטעוועט איר מאַן.

פאַרטרײַבן די אידן

דער ניײַער קענינג האָט געהאַט אַן עצה־געבער אַ גרויסער רשע וואָס האָט זייער פײַנט געהאַט אידן, ער איז געווען אַ קריסט, אָבער אַזוי ווי אין יענע צײַט האָבן אין טערקיי געוואוינט נאָר מוסולימענער, און די מוסולימענער האָבן פײַנט די קריסטן, דערבײַ האָט זיך דער ראַטגעבער פאַרשטעלט ווי אַ מוסולימענער, ער האָט נישט אויסגעזאָגט אַז ער איז אַ קריסט.

דער ראַטגעבער פלעגט אײַביג אָנרעדן דעם קענינג קעגן אידן, ביז זײַנע ווערטער האָבן אָנגעהויבן אַרײַנצוגיין אינעם קענינג׳ס קאָפּ, און ער האָט אויך אָנגעהויבן פײַנט האָבן אידן, ביז זיי האָבן אָפּגעמאַכט צווישן זיך אַז זיי גײַען אַרויסטרײַבן אַלע אידן פון אינסטאַנבול, זיי האָבן אָפּגעשמועסט אַז זיי גײַען דאָס טון אינעם ערשטן טאָג פּסח אינדערפרי, מען וועט פּלוצלינג אויסרופן אַז אַלע אידן מוזן שוין פאַרלאָזן אינסטאַנבול און איבערלאָזן נאָך זיך זייער נאַנצע פאַרמעגן, ווער עס וועט נישט פאָלגן וועט מען הרג׳ענען. דער ראַטגעבער מיט׳ן קענינג האָבן זיך דאָס שטילערהייט אָפּגעשמועסט און נאָר זיי צוויי האָבן געוואוסט פון דעם.

דער חלום פּסח בײַנאַכט

יענעם סדר נאַכט, אַ נאַכט פאַר מען האָט געדאַרפט אויספירן די ביטערע גזירה, דער זון פונעם ווײַן סוחר גײַט שלאָפן נאָכ׳ן סדר, און ער חלומ׳ט ווי זײַן טאַטע קומט צו אים און זאָגט אים: ״מײַן זון, ער ווייל אין קענינג׳ס פּאַלאַץ.

דער ניײַער קענינג האָט זיך שוין נישט געהאַלטן אַזוי נאָנט מיט דעם ניײַעם ווײַן סוחר אָבער די מאַמע פונעם קענינג האָט זיך יאָ נאָנט געהאַלטן מיט די משפּחה פונעם ווײַן סוחר וואָס האָט געראַטעוועט איר מאַן.

פאַרטרײַבן די אידן

דער ניײַער קענינג האָט געהאַט אַן עצה־געבער אַ גרויסער רשע וואָס האָט זייער פײַנט געהאַט אידן, ער איז געווען אַ קריסט, אָבער אַזוי ווי אין יענע צײַט האָבן אין טערקיי געוואוינט נאָר מוסולימענער, און די מוסולימענער האָבן פײַנט די קריסטן, דערבײַ האָט זיך דער ראַטגעבער פאַרשטעלט ווי אַ מוסולימענער, ער האָט נישט אויסגעזאָגט אַז ער איז אַ קריסט.

דער ראַטגעבער פלעגט אײַביג אָנרעדן דעם קענינג קעגן אידן, ביז זײַנע ווערטער האָבן אָנגעהויבן אַרײַנצוגיין אינעם קענינג׳ס קאָפּ, און ער האָט אויך אָנגעהויבן פײַנט האָבן אידן, ביז זיי האָבן אָפּגעמאַכט צווישן זיך אַז זיי גײַען אַרויסטרײַבן אַלע אידן פון אינסטאַנבול, זיי האָבן אָפּגעשמועסט אַז זיי גײַען דאָס טון אינעם ערשטן טאָג פּסח אינדערפרי, מען וועט פּלוצלינג אויסרופן אַז אַלע אידן מוזן שוין פאַרלאָזן אינסטאַנבול און איבערלאָזן נאָך זיך זייער נאַנצע פאַרמעגן, ווער עס וועט נישט פאָלגן וועט מען הרג׳ענען. דער ראַטגעבער מיט׳ן קענינג האָבן זיך דאָס שטילערהייט אָפּגעשמועסט און נאָר זיי צוויי האָבן געוואוסט פון דעם.

דער חלום פּסח בײַנאַכט

יענעם סדר נאַכט, אַ נאַכט פאַר מען האָט געדאַרפט אויספירן די ביטערע גזירה, דער זון פונעם ווײַן סוחר גײַט שלאָפן נאָכ׳ן סדר, און ער חלומ׳ט ווי זײַן טאַטע קומט צו אים און זאָגט אים: ״מײַן

~ איך וויל הערן דײַן קול ~

דער מדרש דערציילט (שמות רבה כא, ה) אַז ווען די אידן האָבן געאַרבעט שווער אין מצרים, די מצרים האָבן זיי געפּייניגט, האָבן זיי אויפגעהויבן די אויגן צום אײַבערשטן און געשריגן צו אים, און דער אײַבערשטער האָט זיי געהאָלפן און אַרויסגענומען פון מצרים מיט זײַן שטאַרקע האַנט, אָבער נאָכדעם וואָס זיי זענען אַרויס, האָבן זיי שוין נישט גערעדט צום אײַבערשטן, און דער אײַבערשטער האָט דאָך געוואָלט הערן זייער קול נאָכאַמאָל, וואָס האָט ער געטון? ער האָט אָנגערייצט פּרעה אַז ער זאָל זיי נאָכלויפן, און אַזוי האָבן זיי ווייטער געשריגן צום אײַבערשטן.

זעט מען פון דעם אַ געוואַלדיגע התחזקות פאַר יעדן איד, אַז אַלע צרות וואָס אַ מענטש האָט איז נאָר ווייל דער אײַבערשטער וויל הערן זײַן קול, און ווי נאָר ער וועט עפּענען די מויל און רעדן צום אײַבערשטן וועט ער געהאָלפן ווערן.

ווען אַ מענטש האָט אַביסל שכל און ישוב הדעת, קען ער זיך איינשפּאָרן אַסאַך צרות, ער הייבט שוין אָן צו רעדן צום אײַבערשטן, ער וואַרט נישט ביז די צרות קומען, ער דאַנקט און לויבט דעם אײַבערשטן אויף די גוטע זאַכן וואָס ער האָט, און אַזוי דאַרף ער נישט באַקומען קיין צרות צו עפּענען זײַן מויל צום אײַבערשטן.

(שיחות מוהר״א״ש חלק ט״ז ערך שביעי של פּסח)

קינד, זאָלסט ווּיסן אַז עס הענגט אַ ביטערע גזירה אויף די שטאָט, דער קעניג וויל מאָרגן אַרויסטרייבן אַלע אידן, גיי שנעל נעם דעם רשות צעטל וואָס דו האָסט אַריינצוגיין אין קעניג׳ס פּאַלאַץ, לויף שנעל צום פּאַלאַץ, קומ זאָלסטו גיין צו די מאַמע פונעם קעניג, און דערציל איר די גאַנצע מעשה, און צוזאַמען מיט איר זאָלט איר גיין צום קעניג און זיך בעטן בײַ אים ער זאָל אָפּרופן די גזירה, זאָלסט זאָגן פאַר׳ן קעניג ער זאָל ווּיסן אַז זיין ראַטגעבער מיינט גאָרנישט זיין טובה, ווייל ער איז באַהאַלטענער קריסט, און אויב וועט ער שיקן סאָלדאַטן יעצט אינמיטן די נאַכט צו דעם ראַטגעבער וועט מען זען ווי ער שלאָפט מיט אַ גרויסן צלם העכער זיין קאָפּ.

דער זון פונעם ווייַן סוחר האָט זיך ערוועקט און געטראַכט צו זיך, ״עס איז דאָך נאָר אַ חלום׳, און ער איז ווייטער צוריק געגאַנגען געשלאָפן, ווען דער חלום האָט זיך אָבער איבערגע׳חזר׳ט אַסאַך מאָל האָט ער זיך דערשראָקן און ער האָט באַשלאָסן צו גיין צום קעניג.

געזאָגט און געטון, ער האָט גענומען דעם רשות צעטל און איז געלאָפן צום קעניג אינמיטן די נאַכט, אויפ׳ן וועג צום פּאַלאַץ איז ער דורכגעגאַנגען די הכנסת אורחים און ער הערט אַרויס פון פענסטער ווי איינער זינגט מיט אַ ווייַנענדיגע קול דעם פּסוק ״לעשה נפלאות גדלות לבדו״ איינמאָל און נאָכאַמאָל, דער סוחר טראַכט צו זיך: ״ווען דער איד זאָל ווּיסן וואָסערע גרויסע נסים מיר דאַרפן יעצט, וואָלט ער זיך גאָרנישט אַזוי אונטער געזינגען״, און ער איז ווייטער געגאַנגען צום פּאַלאַץ.

די רשות צעטל וואָס ער האָט געהאַט האָט אים געעפענט אַלע טירן און טויערן, צום ערשט איז ער געגאַנגען צו די מאַמע פונעם קעניג, אַזוי ווי זיין טאַטע האָט אים געהייסן, ער האָט איר אויפגעוועקט פון שלאָף און געוויינט פאַר איר זי זאָל רחמנות האָבן אויף די אידן, ער האָט איר דערציילט אַלעס וואָס זיין טאַטע האָט אים געזאָגט אין חלום.

זי, די מאַמע, וואָס האָט שטאַרק מכיר טובה געווען פאַר דעם ווייַן סוחר, האָט אים צוגעזאָגט אַז זי וועט גיין מיט אים צום קעניג און אים בעטן מבטל צו זיין די שלעכטע גזירה.

צוזאַמען זענען זיי געגאַנגען צום קעניג און אים אויפגעוועקט, די מאַמע האָט זיך געבעטן בײַ אים אַז ער זאָל אָפּרופן די גזירה, דער איד, דער ווייַן סוחר, האָט נאָך צוגעלייגט און געזאָגט צום קעניג: ״דער ראַטגעבער וואָס האָט דיר איינגערעדט אַז די אידן זענען נישט גוט איז גאָרנישט קיין מוסולימענער, ער איז אַ באַהאַלטענער קריסט און אויב דו וועסט יעצט שיקן מיליטער צו זיין הויז וועט מען זען ווי ער שלאָפט מיט אַ גרויסע צלם העכער זיך״.

דאָס האָט שוין זייער אויפגערעגט דעם קעניג, ״דער ראַטגעבער אויף וועמען ער האָט זיך אַזוי שטאַרק פאַרלאָזט איז גאָר אַ באַהאַלטענער קריסט?!״ ער האָט גלייך געשיקט סאָלדאַטן צו דעם ראַטגעבער׳ס הויז צו זען אויב עס איז אמת, און ווען די סאָלדאַטן זענען אָנגעקומען צו זיין הויז האָבן זיי טאַקע געזען ווי ער שלאָפט מיט אַ צלם, דאָס האָט זיי אַזוי שטאַרק אויפגערעגט, ווייל די מוסולימענער האָבן זייער פיינט די קריסטן, אַז זיי האָבן אים גלייך אַראָפּגעהאַקט דעם קאָפּ נאָך אינמיטן שלאָף, פאַרשטייט זיך אַז די גזירה איז גלייך בטל געוואָרן, און דער ווייַן סוחר איז צוריק אַהיים געגאַנגען פריילעכערהייט.

אויפ׳ן וועג אַהיים איז ער נאָכאַמאָל דורכגעגאַנגען די הכנסת אורחים און ער הערט ווי דער איד זינגט נאָכאַלץ דעם פּסוק ״לעשה נפלאות גדולות לבדו״, דאָס מאָל אָבער מיט אַ פריילעכער ניגון, עס איז אים געווען אינטערעסאַנט די גאַנצע זאַך, און ער האָט זיך ווייטער אַהיימשפּאַצירט.

פּסח אינדערפרי, ווען מען איז געגאַנגען אין שול, איז דער ווייַן סוחר אַרויף אויפ׳ן בימה און געבעטן רשות צו זאָגן עטליכע ווערטער, ער האָט דערציילט די גרויסע נס וואָס דער איבערשטער האָט מיט זיי געטון די נאַכט, און ער האָט אויך צוגעלייגט אַן אינטערעסאַנטע זאַך וואָס ער האָט געהערט ווי אַ איד זינגט קודם דעם פּסוק ״לעשה נפלאות גדולות לבדו״ מיט אַ ווייַנענדיגע ניגון און דערנאָך מיט אַ לעבעדיגע ניגון.

ווען מען האָט זיך נאָכגעפרעגט איז מען געוואויר געוואָרן אַז דאָס איז געווען דער הייליגער בעל שם טוב, און אַזוי איז זיין הייליגע נאָמען פאַרשפּרייט געוואָרן בײַ די אידן אין אינסטאַנבול.

אַ שטורעם ווינט אויפן ים

נאָך די ערשטע טעג יום טוב האָט די פאַר־פאָלק זיך געזעגנט פונעם בעל שם טוב, זיי האָבן אים געפרעגט: ״מיט וואָס קענען מיר אייך באַצאָלן פאַר די ברכה וואָס איר האָט אונז אָנגעוואונטשן מיר זאָלן זוכה זיין צו האָבן קינדער?״ דער בעל שם טוב האָט זיי געזאָגט אַז ער דאַרף גאָרנישט, נאָר אַז זיי זאָלן אים קויפן דריי בילעטן פאַר אַ שיף צו אָרץ ישראל, זיי האָבן זיך געפרייט דאָס צו טון און זיי האָבן געטראָפן אַ שיף וואָס פאָרט אין חול המועד צו די שטאָט יפו אין אָרץ ישראל, זיי האָבן גלייך געדונגען דריי פּלעצער, פאַר׳ן הייליגן בעל שם טוב, פאַר זיין טאָכטער אָדל און פאַר דעם סופר רבי צבי.

חול המועד זענען זיי דריי אַרויף אויפ׳ן שיף און אָנגעהויבן פאָרן אויפ׳ן וועג צו אָרץ ישראל, אינמיטן וועג האָט דער ים אָנגעהויבן זיך וואַרפן און שטורעמען, עס איז געוואָרן אַ געפערליכע שטורעם ווינט און עס האָט אויסגעזען אַז די שיף וועט זיך צעבראָכן און אַלע וועלן אַריינפאַלן אין ים, דער קאַפּיטאַן האָט געהייסן פאַר יעדן אַריינצוואַרפן אַלע פּעקלעך אין ים, גרינגער צו מאַכן דעם שיף, עס האָט אָבער גאָרנישט געהאָלפן, די שיף האָט געהאַלטן בײַם אַינזינקען.

דער בעל שם טוב האָט געוואוסט אַז דער שטורעם ווינט איז צוליב אים, און אַז ער האָט צוויי בכורות, אָדער אַריינצואַוואַרפן אין ים זיינע הייליגע שריפטן וואָס ער האָט געהאַט מיט זיך, (טייל זאָגן אַז דאָס איז געווען דער ספר תהלים געשריבן דורך דוד המלך אַליין, און אַנדערע זאָגן אַז דאָס איז געווען געשריבענע תורות וואָס דער בעל שם טוב האָט באַקומען פון אַ באַהאַלטענעם צדיק רבי אדם בעל שם) אָדער דאַרף זיין טאָכטער אָדל אַריינפאַלן אין ים.

דער בעל שם טוב האָט ענדערש געוואָלט טון די צווייטע וועג, ווייל ער האָט געוואוסט אַז זיין טאָכטער אָדל די

צַדִּיקֵת וֶועט זִיכֶער גֶעראַטעוועט וֶערן, און אֶפּשֶׁר אַזוי וֶועט עֶר קֶענען אָנקומֶען קיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָבֶּער אָדֶל הָאט אים גֶעזאָגט אַז עֶר זָאל עֶנדֶערש אַריינוואַרפן די הֵיילִיגֶע סְפָרִים וואס עֶר הָאט מיט זיך, וַויל פון איר וֶועט אַרויסקומֶען אַ קינד וואס וֶועט שְׁרַייבן שֶׁטענֶערע און בֶּעסֶערע סְפָרִים פון דֶעם, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט טַאקֶע אַזוי גֶעטוון עֶר הָאט אַריינגֶעוואָרפן די הֵיילִיגֶע שְׁרִיפְטֶן, און דֶער יַם הָאט זיך אָפּגֶעשטילט, דָאס הָאט פַּאסירט אום שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, דֶעמָאלְט זֶענען זיי גֶעראַטעוועט גֶעוָואָרן פון אַ זִיכֶערֶע טויט.

דֶער קינד פון וואס אָדֶל הָאט גֶערֶעדט, הָאט זי גֶעמיינט מיט דֶעם דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי, וַויל ווי באַקאַנט הָאט אָדֶל גֶעהַאט צְוויי זון און איין טָאכטֶער, די צְוויי זון זֶענען גֶעוֶועזן די צַדִּיקִים הָרַב הַקָּדוֹשׁ דֶער רַבִּי רַבִּי בָּרוּךְ פון מֶעזֶעבִּיזשׁ זי״ע און הָרַב הַקָּדוֹשׁ דֶער רַבִּי רַבִּי אֶפְרַיִם פון סְדִילְקוֹב זי״ע, דֶער בַּעַל דֶגֶל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם. זיי בֵּיידֶע הָאבן נִישְׁט איבֶּער גֶעלָאזט צופיל סְפָרִים, אָבֶּער די טָאכטֶער פִּיגָא הָאט גֶעבוירן דֶעם הֵיילִיגן רַבִּי׳ן וואס הָאט איבֶּער גֶעלָאזט אַסַאף סְפָרִים, וואונֶדערליכֶע סְפָרִים, וואס ביז הַיינט זֶענען זיך נָאף אַלֶע אידן מְחַיֶּ׳ מיט דֶעם, און דָאס הָאט אָדֶל גֶעמיינט, און דֶערפַאר פירן זיך אַנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ בְּרֶסְלֶב׳ע חֲסִידִים צו מַאכן אַ גְרוֹיסֶע סְעוּדָה אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, וַויל דֶעמָאלְט איז די צַדִּיקֶת אָדֶל גֶעראַטעוועט גֶעוָואָרן און דורך דֶעם איז דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעבוירן גֶעוָואָרן.

גֶעפַאנגֶען בַּיי די רוֹיבֶּער

די שְׁטורֶעם ווינט הָאט זיך טַאקֶע אָפּגֶעשטילט, אָבֶּער די שִׁיף איז פַארשְׁלֶעפּט גֶעוָואָרן עֶרגֶעץ וואו בַּיי אַ בָּארטן פון אַן אינזֶל, דָארט אויפ׳ן אינזֶל הָאבן גֶעוואוינט רוֹיבֶּער וואס זֶענען גֶעוֶועזן מֶענטשן־פְּרֶעסֶער, אַזוי ווי די רוֹיבֶּערס הָאבן גֶעזֶען ווי אַ שִׁיף איז דָארט אָנגֶעקומֶען, זֶענען זיי גְלַייך אַרויף אויפ׳ן שִׁיף און גֶעכאַפּט אַלֶע מֶענטשן, גֶעבינדֶען הֶענט און פִּיס, און גְלַייך זיך גֶענומֶען אויסשַׁארפן די מֶעסֶערס צו שֶׁחְטֶ׳ן די מֶענטשן און זיי אויפעֶסן רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב איז גֶעלִיגן אויף דֶער עֶרד גֶעבינדֶען הֶענט און פִּיס נֶעבן זיין תַּלְמִיד רַבִּי צְבִי דֶער סוֹפֵר וואס איז אויך גֶעוֶועזן גֶעבינדֶען, רַבִּי צְבִי פְּרֶעגט פון זיין רַבִּי׳ן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב: ״רַבִּי וואס טוּעֶן מיר דָא? ווי אַזוי גֶייען מיר אַרוֹיס פון דָא?״, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אים גֶעענטפֶערט: ״איך וֵוייס נִישְׁט, איך גֶעדֶענקֶט נָארנִישְׁט, אֶפּשֶׁר גֶעדֶענקֶסטו עֶפּעס?״, רַבִּי צְבִי הָאט גֶעענטפֶערט: ״איך גֶעדֶענק אויך נָארנִישְׁט, נָאר די אַלֶף־בֵּית גֶעדֶענק איך״, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אים גֶעזָאגט: ״זֵייער גוט, הֵייב אָן צו זָאגן די אַלֶף־בֵּית״, רַבִּי צְבִי הָאט אָנגֶעהוֹיבן זָאגן און דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט נָאכגֶעזָאגט יֶעדֶע אוֹת.

וֶועזן זיי הָאבן גֶעענדִיגט די אַלֶף־בֵּית הָאט זיך דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב צוריק אַלֶעס דֶערמָאנט, און עֶר הָאט גְלַייך אָנגֶעהוֹיבן בֶּעטן דֶעם אֵיבֶּערשְׁטן אַז עֶר זָאל זיי אַרוֹיסרַאטעוועזן, און דֶער אֵיבֶּערשְׁטֶער הָאט גֶעהָאלְפן אַז מֶען הָאט גֶעהֶערט הוֹיך פַייפן פון שִׁיפן וואס קומֶען צו שְׁווימֶען, אָדֶער פַייפן פון רֵייטֶערס וואס קומֶען צו פָארן, וֶועזן די מֶענטשן־פְּרֶעסֶער הָאבן דָאס גֶעהֶערט הָאבן זיי זיך דֶערשְׁרָאקן, און אַנטְלָאפן פון דָארט, און אַזוי זֶענען זיי צום צְוֵוייטן מָאל גֶעראַטעוועט גֶעוָואָרן פון טויט.

דֶער סוֹד פון די אוֹתִיוֹת

מוֹהַרָא״ש איז מַסְבִּיר ווי אַזוי זיי זֶענען גֶעראַטעוועט גֶעוָואָרן דורך די אוֹתִיוֹת, וַויל אַלֶע וֶועזן דָארט זֶענען דָאך צוזַאם גֶעשְׁטֶעלט פון אוֹתִיוֹת, און דָאס איז די עִצָּה פַאר יֶעדֶע פְּרָאבְּלֶעם אַז מֶען זָאל רֶעדן וֶועזן צום אֵיבֶּערשְׁטן, מֶען זָאל בֶּעטן דֶעם אֵיבֶּערשְׁטן אויף אידיש אַלֶעס וואס מֶען דַארף, און אַזוי וֶועט מֶען זִיכֶער גֶעהָאלְפן וֶועזן.

און אויב וֵוייסט מֶען נִישְׁט וואס צו רֶעדן צום אֵיבֶּערשְׁטן, קֶען מֶען נוצן די אוֹתִיוֹת צו רֶעדן צום אֵיבֶּערשְׁטן, מֶען גֵייט לוֹיט די אַלֶף־בֵּית, לְמָשָׁל: א - אויגן, מֶען זָאל הָאבן הֵיילִיגֶע אויגן, די אויגן זָאל נִישְׁט וֵוייַ טוון, אֱמוּנָה - מֶען זָאל הָאבן אַ רֵיינֶע אֱמוּנָה, אוֹרְחִים - מֶען זָאל זוכֶה זיין אַרַיינצוגֶעמֶען אוֹרְחִים, ב׳ - בָּנִים, מֶען זָאל הָאבן גֶעזונטֶע עֶרלִיכֶע קינדֶער, ג׳ - גֶעלט מֶען זָאל הָאבן אַסַאף גֶעלט גְרִינגֶערהֵייט, און אַזוי וַוייטֶער בֶּעט יֶעדֶער דֶעם אֵיבֶּערשְׁטן די זַאכן וואס מֶען דַארף לוֹיט די א־ב.

צוריק אַהֵיים

וֶועזן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעזֶען וואס עֶס איז גֶעשֶׁען, און עֶר הָאט פַארשְׁטַאנען אַז די גַאנצֶע שְׁטורֶעם ווינט הָאט נָאר פַּאסירט וֶועגן אים, הָאט עֶר אָפּגֶעמַאכט אַז עֶר גֵייט צוריק אַהֵיים פָארן, זֶעט אויס אַז עֶס איז נָאכנִישְׁט גֶעקומֶען די ריכטִיגֶע צַייט, עֶר דַארף זיך נִישְׁט עַקְשָׁנִ׳עֶן יֶעצְט צו גֵיין קיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זיי זֶענען צוריק אַרויף אויפ׳ן שִׁיף, עֶס איז גֶעקומֶען אַ שְׁטַארקֶע ווינט וואס הָאט זיי צוריק גֶעטְרָאגן גְלַייך קַיין טֶערקֵיי און ביז עֶטְלִיכֶע שָׁעָה זֶענען זיי גֶעוֶועזן צוריק, פון דָארט איז דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אַהֵיים גֶעפָארן, און עֶר איז מֶער נִישְׁט גֶעפָארן אויף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

שְׁלוּם

דֶער גְרוֹיסֶער נֵס הָאט פַּאסירט אום אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, און אַלֶס זֵכֶר צו דֶעם מַאכן אַלֶע חֲסִידִישֶׁע אידן אַ גְרוֹיסֶע סְעוּדָה אום אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח און מֶען פְּרֵיידט זיך צום גְרוֹיסן נֵס, און מֶען רוּפט די סְעוּדָה ״דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב׳ס סְעוּדָה״, אַנדֶערֶע רוּפן דָאס ״מָשִׁיחַ׳ס סְעוּדָה״, וַויל דֶער הֵיילִיגֶע בַּעַל שֵׁם טוֹב איז גֶעראַטעוועט גֶעוָואָרן דורך די אַלֶף־בֵּית וואס דָאס נוצט מֶען צו בֶּעטן דֶעם אֵיבֶּערשְׁטן אַזוי ווי אויבנדֶערמַאנט, און דֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגט אַז מָשִׁיחַ וֶועט איינגֶעמֶען די גַאנצֶע וֶועלט דורך תְּפִלָּה, עֶר וֶועט אויסלֶערנֶען פַאר יֶעדן צו רֶעדן צום אֵיבֶּערשְׁטן, דֶערפַאר וֶועט עֶס אָנגֶערופן ״מָשִׁיחַ׳ס סְעוּדָה״, וַויל דָאס וֶועט מָשִׁיחַ אויסלֶערנֶען פַאר די גַאנצֶע וֶועלט. ווי וואויל און ווי גוט איז פַאר דֶעם וואס טוט שוין יֶעצְט דָאס וואס מָשִׁיחַ וֶועט אויסלֶערנֶען, עֶר רֶעדט שוין יֶעצְט צום אֵיבֶּערשְׁטן וֶועט אים זִיכֶער גוט זיין אויף די וֶועלט און אויף יֶענֶע וֶועלט.

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; מעשיות פון תפלה; און נאר
845-351-0910 / 212-444-9191
ארץ ישראל 0797040066 / ענגלאנד 03303502361 / קאנאדא 438-300-8080
בעלגיע 3235003461 / ארגענטינא 1152354370
צו באקומען דעם גליון אויף אימעיל breslevcenter@gmail.com

קוואל פון חיזוק (פרויען) - שיעורים; מעשיות פון תפלה; רעסעפיס; און נאר
845-351-9060 /212-444-9169
ארץ ישראל 0797040069 / ענגלאנד 03303502363/ קאנאדא 438-320-9090
בעלגיע 3235003462 / ארגענטינא 1152354380
חיזוק יומי אימעיל chizikyomi@gmail.com/ טעלעפאן מעסידזשינג 347-630-2876

< BreslevCenter.com >